

De werkgroep Ledendemocratie heeft tal van voorstellen gedaan voor een meer directe ledendemocratie binnen de partij. Hieronder staan de voorstellen kort uitgelegd.

Regionale voorcongressen

Deze bijeenkomsten zijn drie maanden voor het congres en vinden in iedere provincie (gewest) plaats. Hier komen leden samen om de voor hen belangrijke thema's met elkaar te bespreken en steun te verwerven voor voorstellen. Dat doen ze aan tafels waar ze met elkaar in gesprek gaan. Samen vormen ze bijvoorbeeld een standpunt, een motie of amendement dat ze vervolgens aan het ledenpanel voorleggen.

Online platform

Het online platform is een platform waarop alle leden kunnen aangeven welke thema's zij willen behandelen op het congres. De thema's die de meeste steun krijgen, worden naar het ledenpanel gestuurd.

Ledenpanel

Het ledenpanel is te vergelijken met het 1Vandaag-opiniepanel. Dit panel buigt zich over de resultaten van het online platform en de regionale voorcongressen. De vijf resultaten die het meest rijp voor debat zijn, komen op de congresagenda.

PvdA-app

De PvdA-app is een instrument waarmee de leden kunnen stemmen (via telefoon en internet). Leden hoeven dan niet per se fysiek aanwezig te zijn bij de stemmingen, bijvoorbeeld tijdens een congres. Voor leden zonder smartphone wordt gezorgd dat ze ook kunnen stemmen.

Afgevaardigden

Op de langere termijn wil de werkgroep toewerken naar een directe democratie binnen de PvdA. Ieder lid kan 'afgevaardigde' worden, mits hij of zij 25 steunbetuigingen verzamelt. De afgevaardigde, zoals we die nu kennen op congressen en ledenraden, verdwijnt. Ieder lid kan zo de boer op met een voorstel en daar proberen steun voor te verwerven.

Ontkoppeling plaats en tijd

Waar mogelijk hoeven leden niet meer op een bepaald moment en op een bepaalde plaats aanwezig te zijn om hun stem uit te brengen. Dat kan straks bijvoorbeeld via internet en de PvdA-app. Voorbeelden zijn verkiezingen van de lijsttrekker en partijvoorzitter en het vaststellen van kandidatenlijsten.

Vaststelling kandidatenlijst

Leden moeten zelf de gewenste volgorde van de kandidatenlijst kunnen bepalen. Dit leidt er volgens de werkgroep toe dat het draagvlak voor de kandidaten toeneemt. De kandidaten voelen op hun beurt meer verantwoordelijkheid om hun volksvertegenwoordigende rol beter te vervullen.

Agenda congres

Het ledenpanel geeft advies aan het Presidium over de onderwerpen die op de congresagenda komen. Dat doet het ledenpanel op basis van de voorstellen die tijdens de voorcongressen en op het online platform zijn behandeld door de leden. Zo krijgen leden meer invloed op de agenda.

Preadvisering

Het partijbestuur brengt niet langer een preadvies uit over moties en amendementen. Het idee is dat het partijbestuur niet langer een stemadvies geeft, maar een inhoudelijke bijdrage over het onderwerp. Zo nemen leden kennis van de opvatting van het bestuur, zonder dat het advies een simpel afwijzen of overnemen wordt.

Agendering

De werkgroep stelt voor dat het ledenpanel maximaal vijf onderwerpen (moties, amendementen) te bespreken tijdens het partijcongres. Zo krijgen leden meer spreekruimte en ontstaat meer ruimte voor discussie.

Debatteren

Het congres gaat voortaan werken met een debatopstelling. Zo wordt het congres uitdagender en spannender om te volgen en om aan deel te nemen. Met de debatopstellingen kan worden geëxperimenteerd. Denk bijvoorbeeld aan een Lagerhuisdebat. Op het congres krijgt iedere indiener van een debatpunt spreekrecht, maar andere leden kunnen ook het debat aangaan. Daarvoor moeten ze ter plekke vijftwintig steunbetuigingen verzamelen. Dat verzamelen zou ook kunnen met een online tool.

Ook op een politieke ledenraad moet het debat centraal staan. Daarom moet meer ruimte gemaakt worden voor leden en minder tijd ingeruimd worden voor speeches.

Stemmen

Alle leden krijgen stemrecht op het congres van de PvdA. Stemkaarten en -kastjes worden vervangen door de PvdA-app. Het wordt mogelijk gemaakt om thuis te stemmen via de PvdA-app, door het volgen van een livestream. Op die manier hoeven leden niet per se op een congres aanwezig te zijn om toch invloed uit te kunnen oefenen. Mensen zonder smartphone worden ondersteund en begeleid zodat ze kunnen stemmen.

Lokale en provinciale democratie

Leden kunnen straks ook in het gewest stemmen. Die kennen nu nog een systeem van afgevaardigden. Om leden meer invloed te geven in het gewest wordt de democratisch besluitvorming hetzelfde als in de afdelingen.

Machtigingen

Leden kunnen andere leden machtigen om voor hen te stemmen als ze daar zelf niet toe in staat zijn. Dat kan nu niet. Hierdoor gaan stemmen verloren van leden die wel graag hun stem willen laten horen. Net als bij nationale verkiezingen wordt een maximum van twee machtigingen per lid aangehouden. De gemachtigde moet voor elke vergadering of ledenraadpleging opnieuw worden gemachtigd. Als dit een succes wordt, kan dit straks ook op gewestelijk en lokaal niveau.

Participatie

De PvdA moet er alles aan doen om de leden te boeien, zodat het aantrekkelijk is om deel te nemen aan discussies in de partij. Dit kan door het wegnemen van drempels zoals plaats en tijd, maar ook door nadrukkelijk de ruimte te creëren voor (online) ontmoeting en (online) debat. Er zullen nieuwe initiatieven moeten komen, zodat meer mensen zich weten te verenigen en zich verantwoordelijk voelen voor de richting die de PvdA opgaat.

Mandaat Kamerlid

De PvdA moet duidelijk blijven uitleggen dat de Kamerfracties uiteindelijk niet verplicht zijn moties en dergelijk uit te voeren. Dat is zelfs grondwettelijk geregeld. De uitspraak van het congres geldt dus als een advies. Leden van het ledenpanel en

congresgangers moeten hier blijvend op worden gewezen. Desalniettemin is de werkgroep van mening dat een besluit van het congres niet zomaar aan de kant kan worden geschoven.

Statuten en reglementen

De wijzigingen in de statuten en reglementen die deze voorstellen met zich meebrengen, zijn een grote opgave. Die kunnen op zijn vroegst tijdens het congres van januari 2016 worden voorgelegd aan de leden. Tot die tijd is het wel mogelijk om te experimenteren met nieuwe methoden.